

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს
უფროსს ქალბატონ თამარ ფიცხელაურს

ქალბატონო თამარ,

ქ. რუსთავში შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ N5928 განცხადებასთან დაკავშირებით, თქვენს 2023 წლის 9 იანვრის N21/19 წერილში მოცემულ დასაზუსტებელ საკითხებთან დაკავშირებით, მოგახსენებთ შემდეგს:

საკითხი 1 - გზშ-ის ანგარიშში განხილულია საწარმოს განთავსების ორი ალტერნატიული ვარიანტი და აღნიშნულია, რომ „მეორე ალტერნატიული ვარიანტი, მდებარეობს ქ. რუსთავში, ჯავახიშვილის ქუჩის მიმდებარედ (ს.კ 02.05.03.783). მიწის ნაკვეთი სახელმწიფო საკუთრებაშია, შესაბამისად საჭირო იქნება მიწის ნაკვეთის შესყიდვა ან იჯარით აღება.“ ამასთან მითითებულია, რომ აღნიშნული ალტერნატიული ტერიტორია მოსახლეობისგან დამორეზებულია 240 მეტრით. თუმცა მონაცემთა ელექტრონული გადამოწმებით დგინდება, რომ მიწის ნაკვეთიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი განთავსებულია დაახლოებით 690 მეტრით. შესაბამისად, ალტერნატიული საპროექტო ტერიტორიის საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას/კორექტირებას.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - გზშ-ს ანგარიშში, ცემენტის ახალი წისქვილის განთავსების ძირითად ალტერნატივად განხილულია მოქმედი საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობა, რისთვისაც არსებობდა შესაბამისი ფართობი. მეორე ალტერნატიული ადგილის განხილვა მოხდა იმ დაშვების გათვალისწინებით, რომ შპს „სტანდარტ ცემენტი“ არ გამოიყენებდა შპს „დიდოსტი“-საგან იჯარით აღებულ ინფრასტრუქტურას და საწარმოს მოაწყობდა სხვა ახალ ტერიტორიაზე.

ალტერნატიული ვარიანტების გარემოსდაცვითი რისკების აშედარებითი ანალიზის მიხედვით, უპირატესობა მიენიჭა ახალი წისქვილის არსებული საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობს ვარიანტს.

რაც შეეხება მე-2 ალტერნატიულ ვარიანტის ტერიტორიის უახლოესი საცხოვრებელი ზონიდან დაცილების მანძილს, გზშ-ს ანგარიშში გაპარული იყო მექანიკური შეცდომა, კერძოდ: დაცილების მანძილი ნაცვლად 240 მ-ისა შეადგენს 690 მ-ს მართალია ამ ვარიანტის მხედვით, საცხოვრებელი ზონიდან დაცილების მანძილი ზევრად მეტია, მაგრამ საწარმოსათვის ახალი ტერიტორიის ათვისება და ახალი საწარმოო ინფრასტრუქტურის მოწყობა პირველ ვარიანტთან შედარების გარემოზე შედარებით მაღალ ზემოქმედებასთან იქნებოდა დაკავშირებული.

საკითხი 2 - გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ცემენტის წისქვილის გარდა ტექნოლოგიურ პროცესში საჭირო სხვა დანარჩენი მოწყობილობები კომპანიას შემენილი ჰქონდა სპეცშეკვეთით, შესაბამისად მათი საპასპორტო მონაცემები უცნობია. დაზუსტებას საჭიროებს კონკრეტულად რომელ მოწყობილობებზეა საუბარი.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს საწარმოს ტერიტორიაზე გარდა ცემენტის წისქვილებისა ფუნქციონირებს წვრილი საკედლე ბლობის უბანი და თაბაშირის სამსხვრევი უბანი, რომელიც დამზადებულია სპეც შეკვეთით. აღნიშნული დანადგარების გარემოზე ზემოქმედების რისკების (ატმოსფერული ემისიები) შეფასება ჩატარებულია მათი წამადობების გათვალისწინებით.

გარდა აღნიშნულისა, ცემენტის ძველ წისქვილზე დამონტაჟებულია კუსტრულად დამზადებული სახელოებიანი ფილტრები.

ახალ წისქვილი აღჭურვილია სტანდარტული აირმტვერდასჭერი სისტემით, რომლის საპასპორტო ტექნიკური პარამეტრების მოცემულია ანგარიშში.

როგორც გზმ-ს ანგარიშშია მოცემული, ერთერთი ძველი წისქვილი შესაძლებელია გამოყენებული იქნას როგორც სარეზერვო, მაგრამ მისი გამოყენება მოხდება მხოლოდ ახალი მტვერდამჭერის სიტემის მოწყობის და უწყვეტი მონიტორინგის სისტემის დამონტაჟების შემდეგ.

საკითხი 3 - წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, კომპანია საქმიანობაში ერთ-ერთ ნედლეულად იყენებს წიდას, რომლის შემოტანა ხდება ქვეყანაში არსებული საწარმოებიდან ავტოტრანსპორტის გამოყენებით (თავი 4.4). ამასთან აღნიშნულია, რომ საწარმო ყოველდღიურად მისსავე ლაბორატორიაში, შეამოწმებს ნედლეულის და მზა პროდუქციის ხარისხს, თუმცა პროდუქციის წარმოებისათვის საჭირო ნედლეულის ჩამონათვალში მითითებულია მხოლოდ: კლინკერი, ინერტული მასალა და თაბაშირი (თავი 4.3.1). დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოო პროცესში წიდის გამოყენების საკითხი, ასევე უტარდება თუ არა წიდას ლაბორატორიული ანალიზი და მისი სახიფათობის დადგენის შემთხვევაში შემდგომი მართვის საკითხები.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - როგორც გზმ-ს ანგარიშის 4.2.2. პარაგრაფშია მოცემული პოტლანდცემენტის MC 22.5 (მარკა „300“) წარმოების პროცესში გამოყენებულია მეტალურგიული წარმოების წიდეები, რომელზეც როგორც წესი არ ნიკუთვნებიან სახიფათო ნარჩენებს. ანალოგიური ჩანაწერი მოცემული სხვა ხარისხის ცემენტის წარმოების ტრენოლოგიების აღწერაში.

საწარმოში წიდის შემოტანა მოხდება, მომწოდებელი კომპანიის მიერ წარმოდგენილი ლაბორატორიული კვლევის საფუძველზე, სამინისტროს მიერ გაცემული დასკვნის დასკვნით, რომ წიდა არ წარმოადგენს სახიფათო ნარჩენს.

ზოგადად ცემენტის წარმოების პროცესში გარდა წიდისა შესაძლებელია გამოყენებული იქნას სხვა ინერტული მასალები. ამის გათვალისწინებით ანგარიშის 4.3.1. პარაგრაფში ცემენტის ერთერთ შემსდგენელ კომპონენტად მოცემულია ინერტული მასალა, რაც გულისხმობს რომელიმე უნერტულ კომპონენტს (წიდას, დოლომიტს, ბაზალტს და სხვა).

საკითხი 4 - გზმ-ის ანგარიშის 6.4.2 ქვეთავში (ხმაურის გავრცელების შემარბილებელი ღონისძიებები) აღნიშნულია, რომ საწარმოში სამუშაოები უნდა განხორციელდეს დღის საათებში, თუმცა წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმო იმუშავებს დღეში 20 საათიანი სამუშაო გრაფიკით. შესაბამისად, დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოს სამუშაო რეჟიმი, ხოლო დოკუმენტაცია უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას ღამის საათებში საწარმოს ექსპლუატაციის შესახებ.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - გზმ-ს ანგარიშში მოცემული გაანგარიშების შედეგების მიხედვით, საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში უახლოესი საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე ხმაურის გავრცელების მაქსიმალური დონეები არ გადაჭარბებს 35 დბა-ს. მაგრამ უნდა აღნიშნოს ის ფაქტიც, რომ გათვალისწინებული არ არის წისქვილი განთავსება დახურულ შენობაში, რაც კიდევ უფრო შემაცირებს ხმაურის გავრცელების დონეებს და საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე ხმაურის გავრცელების დონე არ იქნება 30 დბა-ზე მაღალი.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ „საცხოვრებელი სახლების და საზოგადოებრივი/საჯარო დაწესებულებების შენობების სათავსებში და ტერიტორიებზე აკუსტიკური ხმაურის ნორმების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 15 აგვისტოს N398 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი ხმაურის გავრცელების დონე ღამის საათებისათვის შეადგენს 40 დბა-ს, ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული ნეგატიური ზემოქმედება მოსალოდნელია არ არის.

საკითხი 5 - წარმოდგენილი დოკუმენტაციაში მოცემულია იმ მიმდებარე საწარმოების ჩამონათვალი, რომელთა გაფრქვევებიც ფონის სახით გათვალისწინებულია

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის კომპიუტერულ მოდელირებაში. ამასთან, გზმ-ის ანგარიშის თავში 6.11 (კუმულაციური ზემოქმედება) აღნიშნულია, რომ „როგორც აუდიტის პროცესში დადგინდა შპს „სტანდარტ ცემენტის“ მიმდებარე 500 მ-იანი ნორმირებული ზონის ფარგლებში არსებულ საწარმოებში მტვრის გავრცელების სტაციონარული წყაროები წარმოდგენილი არ არის.“ ამასთან, არატექნიკურ რეზიუმეში ფონურ წყაროდ მითითებული არ არის შპს „ნიკა 2004“. შესაბამისად, აღნიშნული ურთიერთსაწინააღმდეგო ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებასა და შესაბამისობაში მოყვანას.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - არატექნიკური რეზიუმე წამოადგენს დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის შემოკლებულ ვერსიას ფართო საზოგადოებისათვის, სადაც მოცემულია ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის, მოსალოდნელი რისკების და დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ. შესაბამისად არატექნიკურ რეზიუმეში შესაძლებელია სრულად არ იყოს გადმოტანილი გზმ-ს ანგარიშში მოკემული ინფორმაცია.

გზმ-ა ანგარიშში და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში მოცემულია ინფორმაცია შპს „ნიკა 2004“-ის შესახებ და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის გაანგარიშება და პროგრამული მოდელირება შესრულებულია ამ და მიმდებარე არეალში არსებული სხვა კომპანიების ემისიების გათვალისწინებით.

საკითხი 6 - გზმ-ის ანგარიშის თავში 6.11 (კუმულაციური ზემოქმედება) განხილულია მხოლოდ საწარმოს საზღვრებში არსებული დანადგარების უნქციონირებით გამოწვეული ხმაური და არ არის გაანგარიშებული საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით ხმაურით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება, რაც საჭიროებს დაზუსტებას.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - ზოგადად უნდა აღინიშნოს, რომ კონკრეტული საწარმოს გარემოსდაცვითი დოკუმენტაციის მომზადების დროს ხდება ამ საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული ხმაურის გავრცელების წყაროების ინტენტარიზაცია და ამის საფუძველზე ხდება ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება. გზმ-ს პროცესში სხვა მიმდებარე საწარმოებში შესვლა და ინვენტარიზაციის ჩატარება შესაძლებელი არ არის და შესაბამისად კუმულაციური ზემოქმედების რიკების რეალური შეფასება ნაკლებად შესაძლებელია.

მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში თუ ვივარაუდებთ, რომ მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული საწარმოების ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი ხმაური გენერაციის ადგილზე იქნება შპს „სტანდარტცემენტი“-ის ანალოგიური (93 დბა) საცხვრებელი ზონის საზღვარზე ხმაურის სავარაუდო დონე იქნება 51 დბა, ხოლო ხელოვნური და ბუნებრივ ბარიერების გათვალისწინებით 36 დბა, რაც არ აღემატება ტექნიკური რეგლამენტით ღამის საათებისათვის დადგენილ ნორმებს.

საკითხი 7 - გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების დაცვის მიზნით გათვალისწინებულია სახელოიანი ფილტრების გამოცვლა ტექნიკური დოკუმენტაციით განსაზღვრულ ვადებში. დაზუსტებას საჭიროებს ფილტრების შეცვლის პერიოდულობა.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - მტვერდამჭერი ფილტრის სახელოების ექსპლუატაციის ხანგრძლივობა დამოკიდებულია მის დასამზადებლად გამოყენებული ქსოვილის სახეობასა ხარისხზე. მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში ახალი წისქვილის ფილტრების ექსპლუატაციის ვადა შეადგენს 2 წელს. თუ გავითვალისწინებთ, რომ ცემენტის კლინკერიდან წარმოების პროცესი თერმულ პროცესებთან დაკავშირებული არ არის, სწორი ექსპლუატაციის პირობებში ქსოვილოის დაზიების რისკი მინიმალურია.

საკითხი 8 - გზმ-ის ანგარიშის 3.1. ქვეთავში (არაქმედების ალტერნატიული ვარიანტი, პროექტის საჭიროების დასაბუთება) აღნიშნულია, რომ „დაგეგმილი საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში ექსპლუატაციაში დარჩება მოძველებული ტექნოლოგიის მქონე არსებული წისქვილები, რომელთა ექსპლუატაცია გარემოზე ზემოქმედების შედარებით მაღალი რისკებით ხასიათდება ვიდრე თანამედროვე ტექნოლოგიური დანადგარებით აღჭურვილი ახალი წისქვილი.“ ამასთან, 4.3 ქვეთავში მითითებულია, რომ „ახალი წისქვილის ამოქმედების შემდეგ არსებული წისქვილების ექსპლუატაცია შეწყდება, რომელთაგან ერთი დაექვემდებარება დემონტაჟს, ხოლო მეორე წისქვილი გამოყენებული იქნება სარეზერვოდ და

იმუშავებს მხოლოდ 28 მ³/სთ წარმადობის წისქვილის ტექნიკური გაუმართაობის შემთხვევაში.“ ვინაიდან, დოკუმენტაციაში მითითებულია, რომ არსებული დანადგარები მოძველებულია და გარემოზე ზემოქმედების შედარებით მაღალი რისკებით ხასიათდება, დაზუსტებას საჭიროებს ძველი (სარეზერვო) დანადგარის უწყვეტი მონიტორინგის სისტემით აღჭურვის თაობაზე ინფორმაცია.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - როგორც წინამდებარე ანგარიშშია მოცემული „ახალი წისქვილის ამოქმედების შემდეგ არსებული წისქვილების ექსპლუატაცია შეწყდება, რომელთაგან ერთი დაექვემდებარება დემონტაჟს, ხოლო მეორე წისქვილი გამოყენებული იქნება სარეზერვოდ და იმუშავებს მხოლოდ 28 მ³/სთ წარმადობის წისქვილის ტექნიკური გაუმართაობის შემთხვევაში.“

არსებულ ერთერთი წისქვილის სარეზერვოდ გამოყენება მოხდება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მოხდება არსებული მტვერდამჭერი ფილტრის ახლით ჩანაცვლება და უწყვეტი მონიტორინგის სისტემით აღჭურვა.

საკითხი 9 - გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საწარმოში დაგეგმილია ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემის დანერგვა. დაზუსტებას საჭიროებს ნარჩენების მართვის საკითხი, კერძოდ ამჟამად როგორ მიმდინარეობს ნარჩენების მართვა (დანერგილია თუ არა უკვე ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება).

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - საწარმოო ტერიტორიაზე ახალი წისქვილის ექსპლუატაციაში შესვლისთანავე (უმოკლეს ვადაში) განხორციელდება ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემის დანერგვა, რაც გათვალისწინებულია ნარჩენების მართვის განახლებული გეგმით. საწარმოში დღეისათვის ნარჩენების მართვა ხორციელდება არსებულ გეგმის მოხედვით.

საკითხი 10 - გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, პროექტის ფარგლებში იგეგმება დამატებით 4 სილოსის დამონტაჟება (თითოეულის ტევადობა იქნება 120 მ³). 2022 წლის 13 დეკემბერს, საჯარო განხილვის ჩატარების შემდეგ საპროექტო ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერებისას კომპანიის წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ გადაწყვეტილი იქნა არა ოთხი, არამედ დაახლოებით იგივე საერთო მოცულობის ორი სილოსის მოწყობა. შესაბამისად, დაზუსტებას საჭიროებს ექსპლუატაციის პირობების ფარგლებში დამატებით მოსაწყობი სილოსების რაოდენობა, მათი მოცულობების მითითებით.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - გზმ-ს ანგარიშის ექსპერტიზაზე წარდგენის შემდეგ საწარმოს ადმინისტრაციამ მიიღო გადაწყვეტილება პროექტით გათვალისწინებული 4 ერთეული 120 მ³ ტევადობის 4 სილოსისა მოაწყოს 2 ერთეული 240 მ³ ტევადობის სილოსი. შესაბამისადნაცვლად გზმ-ს ანგარიშში მოცემული 17 ერთეული სილოსისა, ექსპლუატაციის ეტაპზე იქნება 15 სილოსი, მაგარამ არ შეცვლება სილოსების საერთო მოცულობა. 240 მ³ ტევადობის სილოსების განთავსების ტერიტორიის კუთხეების წვეროს კორდინატები მოცემულია ქვემოთ:

N	X	Y
1	502232	4600172

2	502240	4600179
3	502240	4600164
4	502249	4600169

აღნიშნულის გათვალისწინებით, 2 ერთეულით შემცირდა გაფრქვევის წყაროების რაოდენობა, რაც გამოწვეულია ახლად მოსაწყობი სილოსების რაოდენობის შემცირებით, მაგრამ გამოყენებული ნედლეულის და წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის ცვლილებას ადგილი არ აქვს და შესაბამისად, საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ატმოსფერულ ჰაერში მტვრის გარცელების რაოდენობრივი ცვლილება მოსალოდნელი არ არის, კერძოდ: არ იცვლება გაფრქვევის პარამეტრები (გ/წმ და ტ/წელ).

საკითხი 11 - გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ამ ეტაპზე საწარმოს ტერიტორიაზე დაწყებულია მოსამზადებელი მიწის სამუშაოები, კერძოდ ამოღებულია მხოლოდ ქვაბული. თუმცა, საპროექტო ტერიტორიის დათვალიერებისას გამოვლინდა, რომ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ძირითადი ნაწილი უკვე შესრულებულია, კერძოდ მოწყობილია ფარდულის ტიპის შენობა, სადაც განთავსებულია ახალი - 28 ტ/სთ წარმადობის წისქვილი და მიმდინარეობდა სამონტაჟო სამუშაოები, ტერიტორიის დათვალიერებისას ასევე მიმდინარეობდა სილოსების საძირკვლის მომზადება. დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია უკვე ჩატარებული სამუშაოების შესახებ.

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს პასუხი - დღეისათვის ახალი წისქვილისათვის გათვალისწინებული შენობა-ნაგებობების მოწყობის სამუშაოები პრაქტიკულად დამთავრებულია და მიმდინარეობს წისქვილის სამონტაჟო და გაშვება-გამართვის სამუშაოები, ასევე 2 ერთეული 240 მ³ ტევადობის სილოსის მოწყობის სამუშაოები.

პატივისცემით,

ჯიმშერი ფოფხაძე

შპს „სტანდარტ ცემენტი“-ს დირექტორი

